

Ineses māja

Gunta Šnipke

Ilustratore **Anna Vaivare**

Liels un mazs, 2022

ISBN: 978-9934-574-74-0

Sinopse

Bilžu grāmatas pamatā ir dzejolis, kas stāsta par māju, kuras projektu arhitekti lūdz uzzīmēt dzejoļa varone Inese: gan Inesei, gan, iespējams, arī lasītājiem ir priekšstats, ka arhitekts tāpat vien piesēžas pie galdā, „uzzīmē mājiņu”, kādai tai būtu jāizskatās, un celtnieki var ķerties pie būvēšanas. Taču izrādās, ka šis process ir daudz sarežģītāks. Arhitektam jāzina milzīgi daudz konkrētu detaļu par cilvēkiem un dzīvniekiem, kas šajā mājā dzīvos un viesosies, par viņu vajadzībām un paradumiem. Pamazām iepazīstot Ineses ģimeni, draugus, radus un mājdzīvniekus, noskaidrojas, ka tāda māja, kurā viņi visi varētu justies labi, aizņemtu veselu pilsētas kvartālu, turklāt vēl jāņem vērā apkārējā ainava! Varbūt pārsteigtā Inese vēl padomās un atkal piezvanīs arhitekti nākamgad... Dzejolis asprātīgā un vieglā formā runā par ļoti nopietnu tēmu – par sarežģīto arhitekta darbu un māju kā komplicētu cilvēka dzīves paradumu, vērtību un sociālo attiecību kopumu, kas arhitektam jāpārvērš reālā ēkā. Šai bilžu grāmatai nav neviena saturiska analoga līdzšinējā latviešu bilžu grāmatu piedāvājumā un ir liela izglītojoša nozīme.

Grāmata piemērota pirmsskolas, jaunākā skolas vecuma bērniem, sākot no 5 gadu vecuma.

Par autoriem:

Gunta Šnipke (1955) ir ne tikai dzejniece, bet arhitekte, kuras profesionālā darbība cieši saistīta ar ostas pilsētu Liepāju un tās vēsturisko arhitektūru. Pēc viņas projekta Liepājā 1987. gadā izveidota gājēju iela, uzceltas vairākas dzīvojamās mājas. Gunta Šnipke bijusi Liepājas pilsētas galvenā māksliniece, pašlaik – Liepājas būvvaldes Vecliepājas rajona arhitekte. Viņa publicējusi 3 dzejoļu krājumus pieaugušajiem un dzejoļu krājumu bērniem „Desmit desas debesīs” (2021), raksta arī prozu. Asprātīgiem un precīziem vērojumiem apkārtējā pasaulē viņa prot atrast tikpat asprātīgus un precīzus valodas tēlus, un arī savu lasītāju māca pamanīt, sajust, uzzināt un saprast.

Anna Vaivare (1987) piešķirusi spilgtus un komiskus vaibstus gan Ineses mājas iecerētajiem iemītniekiem, gan arhitektes meklējumiem un skicēm. Mākslinieces atjautīgo iztēli balstījusi pašas pieredze arhitekta praksē, jo tā ir viņas pirmā izglītība un profesija, kurai viņa pievienojusi studijas Latvijas Mākslas akadēmijas Grafikas nodaļā, specializējoties tieši ilustrācijā. Ilustratore piedalījies dzejas bilžu grāmatu sērijas „Bikibuks” veidošanā (Imants Ziedonis „Ipašie vārdi” (2013), saņēmusi Starptautisko Jāņa Baltvilka balvu bērnu literatūrā un grāmatu mākslā par ilustrācijām Leona Brieža dzejoļu krājumam „Saputrotā putra” (2015). Viņas stilu raksturo izteikti telpiska domāšana, neparasti skatpunkti, spēcīgas krāsas, asi gvaša un akvareļa triepieni, spēja ilustrācijā atainot kustību un dinamiku, izvairoties no idilliskuma un statiskuma. Vaivare spēj vizuāli akcentēt tempu, negaidītību, mijiedarbību, veidot paradoksālas situācijas, kā to labi parādījis viņas darbs pie Ineses Zanderes grāmatas „Zirgā” (2018) un Ērikas Bērziņas dzejoļu krājuma „Mammas dzejoļi” (2021).

UZDEVUMI UN AKTIVITĀTES

Radošais uzdevums „Mājas iemītnieka stāsts”

Ineses mājā dzīvo arī viņas radnieki un draugi.

- Izvēlies kādu tēlu grāmatā un izseko tam līdzī cauri grāmatas atvērumiem.
- Kas viņš ir un kā dzīvo šajā mājā?
- Kas viņam patīk, kas nepatīk, no kā viņš baidās, ar ko nodarbojas, kādas ir viņa rakstura īpašības?
- Apraksti vienu viņa dienu šajā mājā.

Spēle „Ja es būtu slota”

Katrā mājā vajadzīgas ne tikai dzīvojamās, bet arī saimniecības telpas.

- Atrodi, kādas telpas un vietas Ineses mājā ir paredzētas saimnieciskiem mērķiem.
- Padomā par nedzīvojamajām telpām savā dzīvesvietā – kā tās tiek izmantotas? (Piemēram: pieliekamais, vannas istaba, pagrabs, šķūnītis u.c.)
- Spēlē ar draugiem spēli „Ja es būtu slota”: dalībnieki pēc kārtas iedomājas dažādus mājā noderīgus priekšmetus un saka: „Ja es būtu (piemēram: slota, motocikls, sulu spiede, ķemme... utt.), tad es atrastos...” Pārējiem dalībniekiem jānosauc telpa, kurā šis priekšmets parasti atrodas.

Uzdevums „Salīdzini pagalmus”

Ineses mājai ir arī plaša teritorija ap māju.

- Kas tajā atrodas un kādos dažādos veidos tā tiek izmantota?
- Ja tavai dzīvesvietai ir pagalmi vai balkoni, izpēti un pastāsti, kas tajā atrodas. Kā tu un tava ģimene to lieto?
- Pastāsti, kāds izskatītos tavas sapņu mājas pagalmi?

Saruna „Lietas, kas noderīgas arhitektam”

Apskatiet grāmatā uzzīmēto arhitekta biroju.

- Kā tas ir iekārtots?
- Atrodiet un nosauciet lietas, kas atrodas šajā birojā. Kādiem mērķiem tās paredzētas? Ko no tām var spriest par arhitekta darbu?

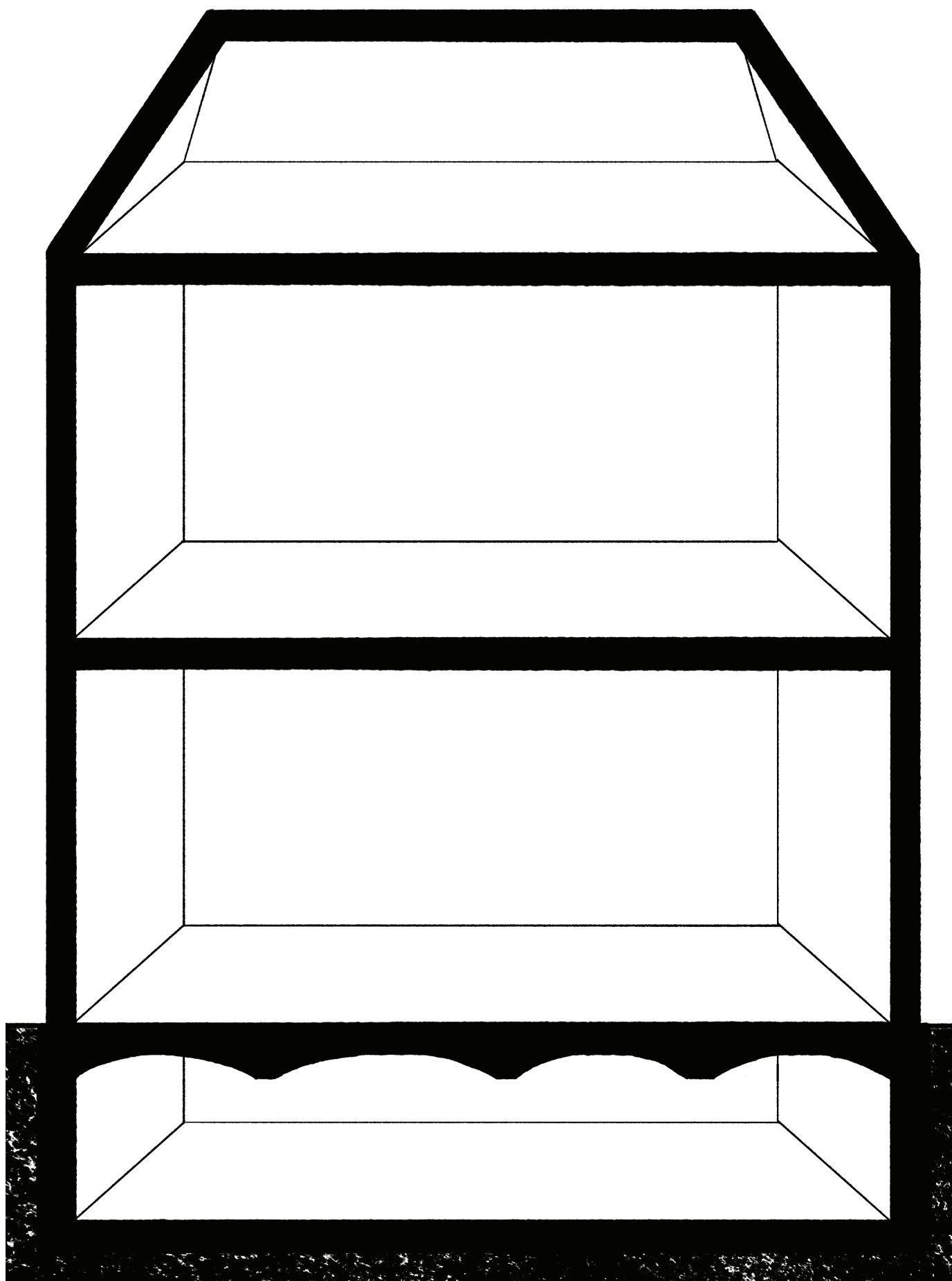
Radošais uzdevums „Mājas iemītnieka stāsts”

Kopā ar draugu izvēlies kādu multeņu varoni. Iztēlojies, ka tu esi arhitekts, bet tavš draugs ir šis multeņu varonis – tavš klients, kurš vēlas, lai viņam uzzīmē māju. Izdomā jautājumus, lai pēc iespējas precīzāk noskaidrotu viņa vēlnes un vajadzības. Kad draugs uz jautājumiem atbildējis, uzzīmē šo māju!

Iezīmē mājā drauga izdomāto interjeru.

Pēc tam izvēlieties citu multeņu varoni un mainieties lomām.

Radošais uzdevums „Mūsu sapņu māja”

Iztēlojies sevi Ineses vietā: tu esi aizgājis pie arhitektes.

- Izseko līdz arhitektes uzdotajiem jautājumiem. Kādas būtu tavas atbildes?
- Noskaidro arī, kādas ir tavu ģimenes locekļu vēlmes un vajadzības.
- Izveido vēlmju un vajadzību sarakstu un uzzīmē māju, kas derētu un patiktu jums visiem!

Pētnieciskais uzdevums „Lielais un mazais”

Kad Inese izstāsta arhitektei visas savas ģimenes vēlmes, izrādās, ka viņas māja būtu milzīga un aizņemtu veselu pilsētas kvartālu.

- Kāpēc Inese atteicās no idejas būvēt šādu māju?
- Kāds bija tavs rezultāts, vai māja sanāca liela vai maza?
- Vēlreiz apskati savu iepriekšējā uzdevumā izveidoto vēlmju un vajadzību sarakstu un sadali to divos sarakstos:
 - lietas, bez kurām nav iespējams iztikt;
 - lietas, bez kurām var iztikt.
- Kāda būtu vismazākā iespējamā māja, kādā tu varētu dzīvot?

Pētnieciskais uzdevums „Kas vajadzīgs, lai uzturētu māju?”

- Noskaidro, ko nozīmē mājas uzturēšanas izmaksas (apkure, ūdens, karstais ūdens, elektrība, kanalizācija, atkritumu izvešana, interneta pieslēgums, zemes un īpašuma nodokļi).
- Kādus risinājumus cilvēki izvēlas, kas izmaksā dārgāk, kas lētāk, kā dzīvot taupīgi?

Pētnieciskais uzdevums „Kas ir ekomāja?”

- Uzzini, kādas īpašības mājai vajadzīgas, lai to varētu nosaukt par ekoloģisku māju (māja, kas projektēta tā, lai atstātu minimālu iespaidu uz vidi).
- Vai māja, kurā tu dzīvo, ir ekoloģiska?

Pētnieciskais uzdevums „Mājas un cilvēki manā pilsētā”

Ejot pa savas pilsētas ielām, ieskaties:

- Kāda veida mājas tajās atrodas?
- Vai mājas pilsētā ir vienādas?
- Izvēlies 3 atšķirīgas mājas un apraksti tās.
- Kā tev šķiet: kādi cilvēki šajās mājās dzīvo, kas tajās notiek?